

TOERISME ANDERLECHT

Anderlecht, de blauwgroene edelsteen

VAN BRUSSEL

Anderlecht kleurt niet enkel paars en wit, *het is ook een groene en blauwe gemeente*

Een welverdiende titel want de gemeente Anderlecht telt meer dan 200 hectaren groene oases. Dit natuurpatrimonium bestaat uit 19 parken, 3 stadstuinen, 3 tuinwijken, 3 seminatuurrezervaten, verschillende openluchtmusea en een zeer omvangrijk landelijk gebied. Anderlecht telt meer dan 10.000 straatbomen, meer dan 300 merkwaardige bomen en talrijke bloemperken. Een andere niet te versmaden troef is water, een belangrijke levensbron, die nooit ver weg is dankzij de prachtige vijvers, het kanaal en vooral de 3 beken die de stroom van de Zenne versterken. Stuk voor stuk "groene en blauwe" plekjes die u naar believen te voet of met de fiets kan doorkruisen, waar u een of andere sportieve activiteit kan uitoefenen, die u kan ontdekken samen met natuurverenigingen of waarvan u gewoonweg kan genieten vanuit een luie zetel op een zonnig terras.

In deze brochure ontdekt u naar hartenlust de 10 verschillende facetten van deze **blauwgroene edelsteen**.

Een brochure boordevol ideeën: van stadsparken, alomtegenwoordige vijvers en waterplassen, seminatuurrezervaten, merkwaardige bomen, openluchtmusea, vindingrijke fiets- en wandelroutes, openluchtrecreatie, landelijke activiteiten en natuurverenigingen, om gezellig te eindigen op "groene en blauwe" terrasjes ; tal van groene oases waar u natuurlijk kan herbronnen !

Eric Tomas

De Burgemeester

Stadsparken, <i>stadstuinen en tuinwijken</i>	1
<i>Stromend en stilstaand water, vrijwel</i> alomtegenwoordig	8
seminatuurrezervaten	10
Merkwaardige bomen	11
Openluchtmusea	12
Vindingrijke <i>fiets- en wandelroutes</i>	16
Openluchtrecreatie	21
Landelijke activiteiten	24
Natuurverenigingen	25
<i>Groene en blauwe terrasjes</i>	27

Stadsparken, stadstuinen en tuinwijken

Hierna vindt u een overzicht van alle nutsvoorzieningen en routebeschrijvingen van elk park of tuin, samen met een korte historiek. De merkwaardige bomen maken deel uit van het erfgoed van de Directie Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Sinds 2011 werden in een aantal parken citaten- en informatieborden voor de wandelaars geplaatst.

1] HET ASTRIDPARK EN ZIJN VIJVER

De aanleg van het Astridpark was een belangrijke stap in de stedenbouwkundige ontwikkeling van de gemeente. Zijn geschiedenis is een stille getuige van een geslaagde metamorfose van het vroegere kleinburgerlijk Ruelens-Lefèvre "platteland" met enkele aanpalende velden tot een volkspark. Rond dit vernieuwend concept worden over verloop van tijd een aantal bekende Art Deco huizen gebouwd in de buurt van de Meir. Het park werd officieel ingehuldigd op 13 augustus 1911 en in 1926 beslist de gemeenteraad de landschapstudie toe te vertrouwen aan Jules Buyskens. De vijver wordt vlak na de oorlog aangelegd en met behulp van tuinrelief worden enkele adembenemende perspectieven ontworpen. Bomen en struiken worden vakkundig langsheen hellende grasperken geplant zodat het geheel elk jaargetijde een prachtig en afwisselend tafereel vormt. In dit 15 hectaren groot park bevinden zich ook de gebouwen van het Theo Lambert Atheneum en het thuisstation van de Royal Sporting Club Anderlecht.

Bovendien sieren vier standbeelden dit fraaie park:

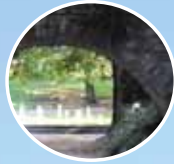
- Een zeer mooi Art Deco vrouwenborstbeeld, met een bloemboekje in de hand, in roze steen, getekend Maurice De Korte ;
- Een gedenksteen aan de schrijver Prosper-Henri Devos, kunstwerk van beeldhouwer Edmond de Valeriola ;
- Een gedenkzuil aan de stichter van Vee-weyde, Jules Ruhi, werk van Pierre Theunis ;
- Kleine watervallen, een nabootsing van de fontein aan de ingang van Expo 58 aan de Heysel, gerenoveerd in 2006.

Dit landschapspark telt ook een veertigtal merkwaardige bomen, waaronder een Chileense araucaria, een Libanonceder, een haagbeuk, een Oostenrijkse eik, een steeneik, een moerascipres, een valse Christusdoorn zonder doornen en een pluimes.

NUTSVOORZIENINGEN vijver, speeltuin (2 tot 12 jaar) met ruimtenetten en wipspelen, petanquebanen, hondentoilet, citatenbordjes, caféterras "Lounge Time"

ROUTEBSCHRIJVING Meirplein, Koning-Soldaatlaan, Eugène Ysayelaan, Theo Verbeeklaan, Victor en Jules Bertauxlaan - Metro Sint Guido, MIVB Trams 31 en 81 (halte Meir of Ysaye), Bus 49 (halte Meir), Bus 46 en 75 (halte Joseph Bracops ziekenhuis)

2] CENTRAAL PARK

Dit park werd tussen 1932 en 1935 aangekocht en aangelegd door de gemeente Anderlecht. In dit glooiende landschap komen alle beplantingen tot hun recht. Een mooie dreef met linden hagen doorkruist het park en een stenen brug loopt over een schilderachtige holle weg. Links en rechts van deze brug ligt een rotstuint met enkele rotsplanten, die perfect in deze omgeving passen. Dit stadspark werd gerenoveerd in 2009 en is een echte groene long, bijzonder aangenaam en kunstzinnig, maar vooral zeer welgekomen in deze buurt rond de Wayezstraat en het Dapperheidsplein. In dit kleine stukje natuur staat ook een merkwaardige es.

Dit park maakt deel uit van het erfgoed sinds 1998.

NUTSVOORZIENINGEN balspelen, speeltuin (2 tot 6 jaar), fontein, hondentoilet

ROUTEBSCHRIJVING Dorpsstraat, Vaandelstraat en Bruinstraat – MIVB Trams 31 en 81 (halte Dapperheid) Bus 46 en 49 (halte Dapperheid)

3] BEGRAAFPLAATSPARK VAN ANDERLECHT

De begraafplaats van Vogelenzang werd ingehuldigd in 1954 en telt meer dan 50.000 grafzerken en grafmonumenten, naast 64 grasperken waarvan 4 ereperken voorbehouden voor oorlogsslachtoffers en gemeentemandatarissen. Enkele bijzondere monumenten en grafzerken:

- Een pro patria oorlogsmonument 1914 – 1918 en 1940 – 1945, dat een soldaat voorstelt leunend op zijn geweer, een burger met gekruiste armen en een moeder met haar kind.
- Grasperk 61, grafzerk van het echtpaar Lucas – Supriere: een vrouwenbeeld in wit marmer,

knielend in gedachten verzonken midden in een rozenperk.

- Grasperk 62, een grafzerk uit de jaren 40, een lijkstijl in blauwe steen op een voetstuk.
- Grasperk 64, grafzerk van J.B. Sauvage: een treurende vrouw naast een gekraakte boomstam, bedekt met klimop; grafzerk Cosyns – Dehaeseleer: marmeren beeld uit Italië, een jong meisje met een lang gewaad die bloemen op een grafsteen neerlegt.

Deze begraafplaats strekt zich uit over een bosvlakte van 18 hectaren en maakt deel uit van de belangrijkste groene ruimten. Door de geometrische ligging van de verschillende percelen lijkt het geheel een beetje op een Frans park. In dit groene schrijn schuilen fauna, flora en zwammen, een ware oase van rust. Noch geluidsoverlast of lichtvervuiling; noch stortbelten of zwerfvuil komen de rust en de harmonie van dit natuurgebied verstoren. Een ideale plek waar vogelliefhebbers de grote bonte specht kunnen spotten. Deze groene spechten houden vooral van hoge bomen, waar ze mierfestijnen kunnen houden. Er werden ook veel nestkastjes geplaatst om de komst en het nestelen van andere vogelsoorten aan te moedigen, zodat alle vogelvrienden aan hun trekken komen. Het park geniet bovendien ook van een gedifferentieerd beheer en wordt waarschijnlijk opgenomen in het Natuurnetwerk Natagora.

Langs de geplaveide Britse-Soldaatlaan die naar de begraafplaats leidt, staat een viervoudige rij statige kastanjabomen. Dit prachtig geheel maakt deel uit van het erfgoed van merkwaardige bomen van het Brussels Hoofdstedelijk gewest

ROUTEBSCHRIJVING Britse-Soldaatlaan – Metro Eddy Merckx

4] CRICKXPARK

Dit 76 aren groot park, voormalige eigendom van Lambert Crickx, vroegere landmeter en schepen, werd aangekocht door de Staat om in 1939 eigendom van de gemeente te worden. Toen de gemeente besloot om het park uit te breiden, werd de private eigendom gelegen aan de Previnairestraat helemaal afgebroken. Afgewerkt met enkele aanpassingen en voorzieningen blijft dit park de groene long van Kuregem. Men vindt er ook enkele merkwaardige bomen zoals een walnotenboom.

NUTSVOORZIENINGEN speeltuin (2 tot 6 jaar) : wipspelen, sportplein (minivoetbal, basket), petanquebanen, pingpong, hondentoilet

ROUTEBSCHRIJVING Emile Carpentierstraat, Elektricitetsstraat, Previnairestraat – MIVB Trams 31 en 81 (halte Kuregem) en Bus 46 (halte Kuregem)

5] EFFORTPARK

Dit park werd heraanagelegd in 2007 en ligt vlakbij de tuinwijk Moortebek.

NUTSVOORZIENINGEN Reuzenschaakspel (schaakbord van 25 m²), petanquebanen, chalet voor senioren (kaartspelen)

ROUTEBSCHRIJVING Fénelonstraat, de Sévignéstraat

6] HET VIJVERPARK, EEN WIRWAR AAN VIJVERS

Dit park maakt ook deel uit van het «Park Systeem» en verbindt het Scherdemaalpark met het Pedepark. Het park strekt zich over meer dan 20 hectaren en is dus het grootste park van Anderlecht. Het werd ontworpen in de jaren 1980 en uitgerust met een aaneenschakeling van vijvers. De eilanden en het schiereiland vormen ideale broedplaatsen voor talrijke watervogels. Enkele fontein houden het

zuurstofgehalte van het water op peil, wat met een ook het welzijn van de vissen garandeert.

In de schaduw van de treurwilgen wringt de Neerpedebek zich in haar laatste kronkels. Iets verderop duikt deze waterloop definitief onder de grond om uiteindelijk in de Zenne uit te monden. Dit zeer blauwgroene park telt tal van merkwaardige bomen zoals de schietwilg en de Canadese populier. Al deze bomen liggen langs de Konijnenstraat.

NUTSVOORZIENINGEN vijvers, fontein, petanquebanen, gezondheidsparcours, hondentoilet, zone voor vrijlopende honden, citatenbordjes. Vermeldenswaardig is dat in het park ook de Hall of Fame is gehuisvest, een uniek kunstcentrum in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Straatkunstenaars hebben zich enkele pijlers onder de Brusselse Ring toegeëigend zodat het geheel een hedendaags opluchtmuseum vormt (bijkomende informatie onder hoofdstuk 5 Openluchtmusea)

ROUTEBSCHRIJVING Maurice Carémelaan, Frans Halsstraat, Marius Renardlaan, Neerpedestraat, Konijnenstraat – MIVB Trams 31 en 81 (haltes Frans Hals, Vives-Park of Marius Renard)

7] BOSPARC

Dit park werd ingehuldigd in 1968. In 1854 werd op deze site de oude begraafplaats van Anderlecht aangelegd, dat in de loop van de jaren zestig werd ontruimd. Alvorens dit schitterend heringerichte park te betreden, neemt u best even de tijd om de grote gietijzeren omheiningen te bewonderen, alsook de pilaren uit 1890, gehouwen in blauwe steen, verfraaid met de letterwoorden alfa en omega en 5 overblijvende steungewelven van de oude stadsmuren. Deze indrukwekkende ingang stamt uit de periode van de oude begraafplaats en is een kunstwerk van de gemeentelijke architect 's Jonghers. Hij heeft ook het Vredegericht ontworpen, gelegen aan het Verzetplein. Dit heuvelachtig landschap-

park strekt zich over meer dan 4,5 hectaren, waarin grasperken en struiken onverstord samenleven. Sporen van oude wandelwegen werden gevrijwaard en de aanwezigheid van talrijke hulstbomen is een typisch overblijfsel van oude begraafplaatsen. Het Bospark heeft zijn naam niet gestolen, want er groeien meer dan 280 bomen, waarvan een dertigtal merkwaardige bomen, waaronder een ruwe berk, een aantal zilverlinden, enkele valse acacias, een paar hemelbomen en gewone vlieren.

Erfgoed sinds juli 2007

NUTSVOORZIENINGEN speeltuin, petanquebanen, aan het Rustplein zijn er sportpleinen, pingpongtafels en een drinkfontein

ROUTEBSCHRIJVING Rustplein, Gedachtenisstraat, Geurstraat, Demostenestraat – Metro Aumale, MIVB Bus 49 (halte Broeren)

8] JOSEPH LEMAIREPARK EN DEBUSSYPARK MET ZIJN KLEIN ARBORETUM

Dit veelzijdige park strekt zich uit over meer dan 1,5 hectare. Hier groeien ook enkele merkwaardige bomen zoals de zwarte berk.

Tussen het Joseph Lemaire park en de Guillaume Stassartlaan ligt een natuurdriehoek, met een brede waaier aan activiteiten die beantwoorden aan de verwachtingen van natuurliefhebbers en wandelaars, voor groot en klein.

In dit park bevindt zich ook een arboretum met een twintigtal merkwaardige bomen; soms in groepen bij elkaar zoals de witte esdoorn met ver ingesneden bladeren; soms wat afgezonderd zoals de judasboom, de amberboom en de Italiaanse populier. Men vindt er ook enkele interessante boomsoorten zoals de Siebold appelboom en de pluimes.

NUTSVOORZIENINGEN speeltuin met zandbak, wipspelen, citatenbordjes. speeltuin met zandbak, sierbeeld, petanquebaan, minigolf, rollers

ROUTEBSCHRIJVING Theo Lambertlaan, Guillaume Stassartlaan, Claude Debussystraat – MIVB Trams 31 en 81 (haltes Van Beethoven) Bus 75 (halte Van Beethoven)

9] REGIONAAL PEDEPARK MET ZIJN GROTE VIJVER

Dit regionaal park ligt rondom een oud onweersbekken van 4,5 hectaren groot dat in 1980 werd aangelegd om het overstromingsgevaar van de Pede in te perken. De maatschappelijke ambitie van de gemeente werd iets later bereikt door een fraaie ombouw van het geheel. Er werd een prachtig rietveld aangeplant rechtover het Groen en Blauw Huis, langs de Ketelstraat. Tot groot genoegen van de blauwe reigers zwemmen in de vijver vele vissoorten rond, zoals karpers, brasems en zeelten. Langs de oevers van de vijvers kunnen vogelliefhebbers naar hartenlust watervogels spotten. Deze omloop trekt ook tal van sportlui aan. Op zondagen worden soms ook races met miniaturboten georganiseerd, een ware streling voor het oog. Dit gezellig wandelpad loopt tussen twee wateren: de stille waters van de vijvers en het stromend water van een brede zijarm van de Neerpedebeeke. Loop even door tot aan de Kiekenstraat, waar een schilderachtige waterval de vijver van stromend water voorziet.

NUTSVOORZIENINGEN Vijver, speeltuin (2 tot 12 jaar), didactische panelen over vleermuizen, bordjes met filosofische mijmeringen, fontein, wandelpad met tweerichtingsbakens voor blinden en slechtzienden, citatenbordjes

ROUTEBSCHRIJVING Neerpedestraat, Ketelstraat, Olympischedreef, Kiekenstraat

10] PETERBOSPARK

Dit 2 hectaren groot park werd in 1968 ingehuldigd en ligt midden in een grote sociale woonwijk. Dankzij een beeldige loopbrug over de Groeninckx-De Maylaan maken fietsers en voetgangers een veilige oversteek van de woonwijk naar dit groot plein omringd met imponerende herenhuizen.

NUTSVOORZIENINGEN Speeltuin, zandbak, pingpongtafels, petanquebanen, basketbal, minivoetbal, gezondheidsparcours, hondentoilet

ROUTEBSCHRIJVING Groeninckx-De Maylaan, Adolphe Willemynsstraat, Agronomstraat, Schakespearelaan – MIVB Bus 49 (halte Peterbos) Bus 89 (halte Willemyns)

11] SCHEUTVELDPARK

Dit 2 hectaren groot park ligt vlakbij een imposant plein omringd door prachtige villas. Een sierlijke loopbrug verbindt het plein met het park, zodat men de straat niet hoeft over te steken.

In deze prachtige groene ruimte staan drie merkwaardige en zeer zeldzame zwarte berken.

NUTSVOORZIENINGEN 2 speeltuinen (2 tot 12 jaar), speeltoren, wipspelen, bokspringen, schommels, klim- en evenwichtstoestellen

ROUTEBSCHRIJVING Marie Groeninckx-De Maylaan, René Berrewaertslaan, Prins van Luiklaan, Commandant Vander Meerenlaan – MIVB Bus 49 en 89 (halte Paulsen)

12] BIESTEBROEKPARK

Ter hoogte van de nummers 30, 31 en 32 moet u zeker een van de grootste muurschilderingen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest komen bewonderen! Dit monumentale fresco van 1.000 m² is een kunstwerk van Jean-Marc Collier. Op een frontgevel werden vier verdiepingen uitgebeeld, voorzien van ramen en deuren. Twee figuren lijken de gevel los te weken om een denkbeeldige zuilengalerij te voorschijn te toveren, een oude toegangspoort naar het verleden van het gehucht Biestebroek en omgeving. In dit recent heraanlegd park staan ook enkele merkwaardige bomen zoals een es, een anna paulowniaboom, een Canadese populier.

NUTSVOORZIENINGEN Speeltuin, hondentoilet

ROUTEBSCHRIJVING Victor Rauterstraat, Bergensesteenweg – MIVB Trams 31 en 81 (halte Verzet) Bus 46 en 49 (halte Verzet)

13] SCHERDEMAALPARK

Begin van de jaren 1930 besloot de gemeenteraad van Anderlecht een nieuwe wijk aan te leggen op de vlakte van Scherdegemaal, het vroegere “Groot Scherdegemaalveld”, een uitgestrekt tuinbouwgebied. Deze vlakte ligt vlakbij de Itterbeeksebaan en de Neerpedestraat, op de waterscheidingslijn van de Broekbeek en de Neerpedebeeke. In 1945 worden alle betrokken percelen aangekocht door de “Grondregie” voor de uitvoering van een 20 hectaren groot project. Dit baanbrekend plan wordt aangelegd op basis van het Park System concept. Rond een groene zone met speeltuinen en sportvelden en een lagere school worden eengezinswoningen en appartementsgebouwen opgetrokken.

Parkeerruimtes en straten worden doelbewust buiten de wijk aangelegd om zachte mobiliteit langs een netwerk van fiets- en wandelpaden door het centrum van het Park Systeem aan te moedigen. Het park werd ingehuldigd in 1964 en is een geslaagd voorbeeld van het “Park Systeem”, een park zonder specifieke beperkingen met een aaneenschakeling van omringende woningen. Deze groene gordel verbindt tevens de wijk van de Meir met de Vijverwijk, een mooie wandeling langs het Astridpark tot het Vijverpark en terug.

Het Scherdemaalpark is een waar paradijs voor dendrologen. Dit park in Anderlecht telt meer dan vijftig merkwaardige bomen, waaronder de hemelboom, de moeraseik, de Byzantijnse hazelaar, de witte abeel, de balsempopulier, de Chinese balsempopulier, de fellodendron amurense, de mammoetboom, de Japanse honingboom, de tulpenboom, enz.

NUTSVOORZIENINGEN 3 speeltuinen met zandbakken, wipspelen, pendelbalken, schommels, groene doolhof, pingpong, petanquebanen, basket, minivoetbal, gedenkplaat geplaatst bij de inhuldiging, citatenbordjes

ROUTEBSCHRIJVING De Tollenaereplein, Camille Vaneukelaan, Vrije Academielaan, Joseph Bracopslaan, Kapitein Fossoullaan – MIVB Bus 46 (halte Scherdemaal)

14] GEMEENTELIJK STADIONPARK VERDI

Dit park vormt een langwerpige gelijkvormige driehoek en beantwoordt aan alle wensen en behoeftes van de buurtbewoners. Natuur, recreatie en sport vormen een harmonieus geheel.

NUTSVOORZIENINGEN speeltuin (2 tot 9 jaar): wipspelen, draaimolen, speeltoren, sportplein voor basketbal, minivoetbal (veld in kunststof), hondentoilet, citatenbordjes

ROUTEBSCHRIJVING Verdiplein, Théo Lambertlaan, Claude Debussystraat, Félicien Ropsstraat – Metro Veeweyde

15] BUSSELENBERGPARK

Deze kleine groene long werd in 1958 aangelegd op de plek van een arbeiderswijk.

Nieuwe aanplantingen en een sierboomgaard werden onlangs geplant. Dit kleine park telt een tiental merkwaardige bomen zoals een pruimbladige haagdoorn, een veldesdoorn, een gewone plataan en een treurwilg.

NUTSVOORZIENINGEN Speeltuinen, pingpongtafels

ROUTEBSCHRIJVING Rue du Busselenberg, Rue Lieutenant Liedel Métro Veeweyde, STIB Bus 49 (arrêt Veeweyde)

16] REGIONAAL DAUWPARK

Sinds de aanleg in 2000 biedt dit park aan de bewoners van deze wijk een gezellige groene ruimte, een speeltuin met allerlei spelletjes voor de kinderen, een sportplein voor jongeren, een ontmoetingsplaats voor jong en oud, kortom een aangenaam natuurlandschap. Zeer merkwaardig is de grote en prachtige muurschildering “De slang van de Zenne”.

NUTSVOORZIENINGEN ambachtelijke speeltuinen, sportpleinen, een petanquebaan, drinkfonteinen en priiel

ROUTEBSCHRIJVING Poincarélaan, Pottengoedstraat, Lemmensplein, Bergensesteenweg MIVB Trams 53, 82 en 83 (halte Anderlechtsepoort)

17] JEAN VIVESPARK

Dit bospark is opgedragen aan Juan-Luis Vives, tijdgenoot van Erasmus, en strekt zich over 2,5 hectaren. Het ligt tussen een aantal appartementsgebouwen en is de ontmoetingsplek bij uitstek voor jong en oud. Deze aangename natuurwandeling loopt tussen de woonwijk en enkele buurtwinkels.

ROUTEBSCHRIJVING Joseph Bracopslaan, Dokter Lemoineaan, Marius Renardlaan – MIVB Trams 31 en 81 (haltes Vives Park of Marius Renard)

18] KLATERBOSPARK

Vlakbij het Jean Vives park ligt het Klaterbospark. Dit mooie natuurlandschap strekt zich over iets meer dan een hectare en wordt beschouwd als een verlengstuk van het Vivespark.

NUTSVOORZIENINGEN Een minivoetbalveld

ROUTEBSCHRIJVING Klaterboslaan

DE 2 OPENBARE TUIENEN

TUIN DER ZINTUIGEN

De eerste ontwikkelingsfase van deze 2,5 aren grote tuin werd ingehuldigd in 2012. Deze tuin ligt midden in een bebouwing en heeft als doel zintuigen zoals geur, gevoel en smaak te stimuleren dankzij de kenmerken van enkele niet giftige planten. Ook het gehoor wordt geprikkeld door kabbelend water, door rondzoemende insecten en door het gefluit van zangvogels. Dit is de eerste pedagogische tuin in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest die volledig werd aangelegd voor blinden en slechtzienden.

ROUTEBSCHRIJVING Neerpedestraat, 187 MIVB Bus 46 (halte Scherdemaal) audiogidsen beschikbaar op aanvraag

DE TUIENEN VAN HET ERASMUSHUIS

bestaan uit een tuin met geneeskrachtige planten en een filosofische tuin.

Voor routebeschrijving en bijkomende informatie, zie hoofdstuk Openluchtmusea.

DE 3 STADSTUIENEN

Tot slot en volledigheidshalve vermelden wij ook de 3 TUIENWIJKEN die op een korte tijdspanne werden aangelegd:

- Het Rad** (1920-30);
- Moortebeek** (1921);
- Goede Lucht** (1923).

Stromend en stilstaand water, vrijwel alomtegenwoordig

Anderlecht is niet enkel een groene gemeente, maar ook en vooral een blauwe gemeente. Het water is alomtegenwoordig: stromend of stilstaand en zodoende ook permanent of tijdelijk aanwezig. In talrijke parken van Anderlecht werden vijvers aangelegd zodat er het ganse jaar door water is. In seminatuurrezervaten vindt men vooral moerassen en poelen waar stilstaand water slechts tijdelijk aanwezig is, daar het in de zomer geheel of gedeeltelijk verdampt. Daarenboven loopt door de gemeente het Kanaal van Charleroi, waarvan het water stroomafwaarts naar Brussel vloeit. Om tenslotte nog te melden dat het water van de Zenne afkomstig is van 3 beken die de gemeente doorkruisen. Een boeiend programma!

VIJVERS EN POELEN

Zie hoofdstuk 1 Stadsparken, en meer bepaald het Astridpark, het Vijverpark, het regionaal Pedepark. Zie hoofdstuk 3 seminatuurrezervaten.

HET KANAAL

De waterbekkens van Anderlecht, van Biestebroek tot Waasbroek.

Het Kanaal van Charleroi is een kanaal met een grote capaciteit, bevaarbaar voor schepen tot 1.350 ton. De bouwwerken werden opgestart op 1827 en het kanaal werd ingehuldigd in 1832. De kanaalzone kende een belangrijke opleving vanaf de tweede helft van de 19de eeuw tot de helft van de 20ste eeuw dankzij de omliggende brouwerijen, leerlooierijen, textiel fabrieken en andere bedrijven. Het water van het kanaal is afkomstig van de Samber en van de meren van l'Eau d'Heure.

De teloorgang van de industrie en de concurrentiestrijd met het spoor- en wegverkeer hebben diepe wonden geslagen. Vervallen en verlaten fabrieksgebouwen bederven het stadsbeeld.

Daartegenover staat dat de activiteit rond het kanaal weer tot leven komt ter hoogte van de havenkranen van Biestebroek. De overpaden langs het kanaal worden drukbezocht door fietsers en wandelaars. Langs het Vaarbekken bieden de aangemeerde binnenschepen het ganse jaar door een prachtig spektakel, een plek waar binnenschippers en bootbewoners een thuis hebben gevonden.

In de gemeente Anderlecht lopen er over het kanaal verschillende bruggen zoals de brug aan de Ropsy-Chaudronstraat, de Kuregembrug, de Klein Eilandbrug, de Paepsembrug, de Dehembrug en de Sluisbrug.

DE BEKEN

3 beken stromen door de gemeente Anderlecht, de Broekbeek, de Neerpedebeek en de Vogelzangbeek. Samen vormen zij de valleien van de Broek, de Neerpede en de Vogelzang en stromen rustig naar de Zenne. Langs de oevers van deze kronkelige waterlopen groeien vaak populieren en knotwilgen, maar ook hier en daar essen en enkele statische eiken. Het natuurbehoud van de oevers bleef onaangevoerd, maar de kwaliteit van het water moet nog worden verbeterd wat bijvoorbeeld de terugkeer en het nestelen van de ijsvogel in de regio zou aanmoedigen, een heel symbool!

Seminatuurresevaten

Naast de moerasvelden langs de Melkerijstraat die sinds juni 1997 deel uitmaken van het erfgoed, heeft de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest drie andere seminatuurresevaten geklasseerd: het klein rietveld in Neerpede, het broekland van de Koevijver en het seminatuurreservaat van de vallei van de Vogelzangbeek. Deze 3 natuurlijke kleinodens zijn de mooiste getuigen van het pastorale landschap van Anderlecht en strekken zich uit over meer dan 35 hectaren.

HET KLEIN RIETVELD VAN NEERPEDE (1,5 hectare) erfgoed sinds juli 1997

Dit klein rietveld ligt naast de oude spoorlijn n° 105, die de Neerpedestraat met de Appelboomstraat verbindt, een breed moerasgebied met vele natuurlijke bronnen. Dit Breughel's landschap biedt een prachtig uitzicht over het omliggende platteland met ondermeer de Luizenmolen. Het is alvast een van de grootste rietvelden van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Dit rietveld is uiteraard zeer belangrijk voor de plantkunde maar het biedt ook onderdak aan karekieten en zwartkoppen.

BROEKLAND VAN DE KOEVIJVER (9 hectaren) erfgoed sinds 2000

De wondermooie vallei van de Koevijver bestaat uit vaste maaiweilanden, vochtige weilanden en akkers. De vallei strekt zich uit tussen de Koevijverstraat, de Bietenstraat, de Tarwestraat en de spoorlijn Brussel-Oostende. Op deze plek groeien typische waterplanten, een uitzonderlijke plek van het Brussels

Hoofdstedelijk Gewest.

SEMINATUURRESERVAAT VAN DE VALLEI VAN DE VOGELZANGBEEK (25 hectaren), erfgoed sinds maart 2009

De centrale zone van de site werd erkend als Natuurreservaat (13 hectaren) en goedgekeurd in mei 2009. In dit uitgestrekt gebied groeien en bloeien dieren en planten, eigen aan Brabantse vochtige zones, wat ontegensprekelijk dit dubbel beschermingsstatuut rechtvaardigt, enerzijds als Erfgoed en anderzijds als Natuurreservaat.

Het natuurreservaat strekt zich verder uit langs de oevers van de Vogelzangbeek. Een prachtige puzzel van asymmetrische ecosystemen, zoals een bosgebied, droge en vochtige weilanden, braakland, moerasgronden, rietvelden, hagen, tijdige en blijvende poelen, ... Elk ecosysteem herbergt meerdere levensgemeenschappen. Een inventaris opgestart in 2009 toont aan dat de diversiteit blijft toenemen. Vandaag telt men reeds 1.286 verschillende diersoorten, planten en zwammen. Ook de opmerkelijke "Kattekastel" villa, zeer herkenbaar aan het katvormig torentje, maakt deel uit van het erfgoed en wordt momenteel gerenoveerd. Het erfgoed van de vallei van de Vogelzang zou binnenkort zelf kunnen worden uitgebreid tot aan de vallei van de Meylemeersch. Dit gebied strekt zich uit over 8 hectaren, met als gevolg dat Anderlecht over 43 hectaren beschermd natuurreservaat waakt.

Zie hoofdstuk Natuurverenigingen voor meer informatie

Merkwaardige bomen

Sinds 1990 werden enkele merkwaardige bomen opgenomen in de lijst van de Directie Monumenten en Landschappen van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en opgetekend in de inventaris van de merkwaardige bomen. Momenteel telt Anderlecht meer dan 300 merkwaardige bomen met meer dan 100 verschillende soorten. Hoewel gespreid over het grondgebied van de gemeente, vindt men de meeste van deze merkwaardige bomen terug in het Scherdemaalpark, het Astridpark, het Bospark en het Lemairepark. Ook langs de Britse-Soldaatlaan die langs het Begraafpark van Vogelzang loopt staat een viervoudige rij met statige kastanjabomen.

Voor bijkomende informatie, zie hoofdstuk Stadsparken

Een merkwaardige boom moet een zekere erfgoedwaarde hebben. Deze waarde wordt bepaald op basis van het wetenschappelijk, kunstzinnig en historisch belang van de boom. Om deze drie aspecten te beoordelen, worden een aantal criteria in overweging genomen zoals de zeldzaamheid, de stamotrek, de ouderdom en de gezondheidstoestand voor wat het wetenschappelijk aspect betreft; de postuur, de ligging in het landschap en de locatie voor wat het kunstzinnig aspect betreft; de geschiedenis voor wat betreft het historisch belang. Een ingewikkelde formule berekent al deze weldoordachte criteria om te bepalen of de boom al dan niet deel uitmaakt van het erfgoed.

Openluchtmusea

Foto: Erasmushuis © Paul Louis

DE TUIN VAN HET ERASMUSHUIS

De tuin van Erasmus is een tuin van genot en kennis, bestaande uit een eerste tuin met geneeskrachtige kruiden ontworpen door de tuinarchitect René Pechère (1987).

Deze ziektestuin is als het ware een botanisch portret van de humanist. Er worden een honderdtal planten uit de 16de eeuw gekweekt, kruiden die Erasmus gebruikte om zichzelf te behandelen.

Achter deze tuin van het lichaam ligt een tweede tuin, als het ware de tuin van de eerste tuin. Het is een filosofische tuin, waar men kan nadenken over de wereld.

De inspiratie voor de topografische perken komt uit de tekst "Het Religieus Banket", geschreven door Erasmus tijdens zijn verblijf in Anderlecht (1521). De bezoeker kan er planten en bloemen bewonderen die Erasmus, als eerste Europese burger, heeft ontdekt tijdens zijn talrijke rondreizen.

De tuin van het lichaam en de tuin van de wereld vormen samen een aantal "filosofische kamers" die ontworpen werden door hedendaagse kunstenaars zoals Bob Verschueren, Marie-Jo Lafontaine, Catherine Beaugrand en Perejaume. Al deze kamers zijn een uitnodiging om even te verpozen en te genieten van de tijd die langzaam voorbijglijdt of na te praten met vrienden. Want zoals Erasmus zei: "Daar waar vrienden zijn, daar is rijkdom" (Ubi amici, ibi opes).

Openingsuren: alle dagen van 10 tot 17 uur, behalve op maandag. Gesloten op 25/12 en 01/01. Toegang: gratis

Adres: Erasmushuis - Gemeentemusea van Anderlecht Kapittelstraat, 31 - T. 02 521 13 83 info@erasmushouse.museum - www.erasmushouse.museum

Anderlecht, de blauwgroene edelsteen

LUIZENMOLEN

Het gehucht van Neerpede is een ware groene long van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. De Pede stroomt er door een weelderige vallei, het Anderlechtse platteland bij uitstek. Langs gezellige wandelroutes liggen klassieke vierkantshoeves, uitgestrekte akkers en velden en oude spoorlijnen, een permanente uitnodiging voor enthousiaste wandelaars. Met haar prachtige landelijke perspectieven van weleer trotseerde deze vallei de tand des tijds. Een landschap van Breughel, een landschap beheerst door een windmolen, het nevenbeeld van de LUIZENMOLEN, een herkenningspunt voor elke wandelaar.

De "Luizenmolen" is een windmolen, gebouwd op de vlakte van Vlasendaal tussen 1862 en 1864, naast een boerderij aan de Vlindersstraat. De molen is niet meer in gebruik sinds 1928. Hij werd in 1939 aangekocht door de Gemeente Anderlecht, die van plan was de molen te renoveren. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de molen geklasseerd als erfgoed om in 1954 uit de lijst te worden geschrapt! De bouwvallige molen werd uiteindelijk afgebroken in februari 1955.

Lang bleef de molen een nostalgische herinnering in het hart van vele Anderlechtenaren, tot in 1992 de VZW "Luizenmolen-Anderlecht" besloot om precies dezelfde molen opnieuw te bouwen. De trouwe kopie van de oude Luizenmolen werd eindelijk ingehuldigd in mei 1999. Sindsdien draait de molen op volle toeren en sinds februari 2007 maakt de Luizenmolen opnieuw deel uit van het erfgoed!

Voortaan worden er tal van pedagogische activiteiten georganiseerd. De heropgebouwde Luizenmolen is niet enkel een van de mooiste toeristische aantrekkingspunten van Anderlecht, maar ook een belangrijke getuige van de landelijke geschiedenis van Anderlecht.

De Luizenmolen is toegankelijk voor het publiek elke tweede en vierde zondag van elke maand, van 14 tot 17 uur. Behoudens deze dagen kunnen er op verzoek geleide bezoeken worden georganiseerd.

Aan scholen wordt gevraagd de bezoeken een maand op voorhand te boeken.

Boekingen per telefoon op het nummer T. 02 523 32 49 Adres en hoofdzetel: Vlindersstraat 192

**1070 Anderlecht
VZW Luizenmolen-Anderlecht**

T. 02 520 43 59 robertdiederich@gmail.com

Foto: © A. Dedobbeleer

MONUMENTALE MUURSCHILDINGEN

ANDERLESIA

(2006 – 2008)

Deze 1.000 m² monumentale muurschildering is een kunstwerk van Jean-Marc Collier. Het is een van de grootste Brusselse muurschilderingen. Deze imposante schildering is een verrassende waanvoorstelling: de verlenging van een gebouw met vier verdiepingen, voorzien van ramen en deuren, zijn uitgebeeld op een frontgevel. Twee figuren lijken de gevel los te weken om een denkbeeldige zuilengalerij te voorschijn te toveren, een toegangspoort tot het verleden Anderlecht. De kunstenaar heeft in dit werk zijn beide passies verenigd, architectuur en schilderkunst. In een drukke en maatloze zuilenframe ontwerpt hij stedelijke en pastorale landschappen, landschappen die doorlopen langs de muren, zoals het water van de rivier. Ontmoetingen van illustraties, denkbeeldige architecturale afbeeldingen en poëzie.

Adres: ter hoogte van de nummers 30, 31 en 32 van de Victor Rauterstraat

ANDERLECHTS CONCERTO

(2001 – 2004)

Deze prachtige muurschildering van Jean-Marc Collier siert een 175 m² grote muur van het Gemeentehuis. Het kunstwerk symboliseert Anderlecht en haar kenmerken: het Gemeentehuis, het Erasmushuis, de Kapittelkerk van Sint Guido, het Kanaal van Charleroi, de kat (symbool van Veeweyde), een bal (embleem van de voetbalclub), een stier (beeldmerk van de slachthuizen). De kunstenaar nodigt de toeschouwers uit voor een nieuwe gewaarwording van de stad.

Het opvallendste kenmerk van deze opbouw is de dalende beweging, een prachtige waanvoorstelling, met nieuwe kunstzinnige denkbeeldige perspectieven die een ander blik werpen op Anderlecht. Dit concerto spreekt tot eenieders verbeelding.

Gemeentehuis van Anderlecht, Lintstraat, 2

Anderlecht, de blauwgroene edelsteen

HALL OF FAME

Een heus openluchtmuseum met muurschilderingen (van 1991 tot nu)

Onder de Ring van Brussel en midden in het Vijverpark strekt de Hall of Fame zich uit over enkele kilometers.

Honderden pijlers werden bewerkt met kleurrijke verflagen. Het lijken wel moderne palimpsesten, rechtstreeks ontsproten uit het brein van prehistorische rotsbewoners. Deze kunstvorm heeft zich over de jaren en over alle werelddelen blijven ontwikkelen. De 21ste eeuw lijkt deze techniek nieuw leven in de blazen; de kunstwerken zijn wereldwijd terug te vinden met een ereplaats in Anderlecht.

Deze straatkunst drukt zich in vele vormen uit: van abstracte kalligrafie (letters, soms moeilijk leesbaar, in elkaar verstrengeld, decoratief) langs graffiti tekeningen (realistische en abstracte muurschilderingen, geïnspireerd uit stripverhalen of uit de muziekwereld) tot sjablonen (meer gestyliseerde schilderwerken).

Esthetiek, uitlokking, kunst, liefde, opstand, humor, enz. worden er in alle vormen en vrijheid uitgebeeld. Aangedreven door de stedelijke uitdrukking, herleeft deze vluchtige kunstvorm voortdurend.

In dit openluchtmuseum kan iedereen het ganze jaar door hedendaagse kunstwerken komen bewonderen!

Adres: aan de rand van het Vijverpark en het bekken van Neerpede – Marius Renardlaan
Informatie: Toerisme Anderlecht
Kapellaanstraat, 1-7 1070 Anderlecht
T. 02 526 83 65
toerisme@anderlecht.irisnet.be
www.anderlecht.be
Facebook: Tourism Anderlecht

15

van Brussel

Vindingrijke fiets- en wandelroutes

De gemeente Anderlecht is een ware groene long aan de rand van het Brussels stadscentrum en biedt tal van wandelroutes. Afwisselend lopen ze langs stadsparken, landelijke domeinen en seminatuurrezervaten. De verrassing schuilt soms ook in een tocht langs het water, in open lucht langs de Zenne en haar zijrivieren (zoals de Neerpedebeek en de Vogelzangbeek) en langs de overpaden van het Kanaal van Charleroi. Van op het kanaal ontdekt men tijdens het mooie seizoen met boottochten miskende plekjes van Anderlecht. Aan het sas dat de bekkens van Biestebroek met de Waasbroek verbindt kan men aan boord van een woonschip mee door de sluis varen.

Anderzijds beschikt Anderlecht ook over een prachtig netwerk met fietsroutes. De fietstocht "Neus op het Stuur" is een omloop van 20 km door de verschillende wijken van Anderlecht.

Andere fietsroutes zijn beschikbaar op de website van de gemeente.

Enkele van de mooiste groene natuurplekjes in Anderlecht

Geleide bezoeken in het Frans

Enkele van de mooiste groene natuurplekjes in Anderlecht.

Hierna enkele thematische wandelroutes:

- Merkwaardige bomen in het Astridpark of in het Scherdemaalpark
- Watervogels in het Regionaal Pedepark
- Eetbare planten in Neerpede
- Kennismaking aarde en/of water ecosystemen in het Natuurrezervaat van de Vogelzangbeek
- Lentebloesems in het Natuurrezervaat van de Vogelzangbeek
- Vlezige en droge vruchten in het Natuurrezervaat van de Vogelzangbeek
- Waterjuffers en vlinders in het Natuurrezervaat van de Vogelzangbeek
- De heerschappij van paddenstoelen in het Natuurrezervaat van de Vogelzangbeek

Gebrevetteerde natuurgids van de Belgische Natuurverenigingen
Sabyne Lippens
T. 0498 823 221 sabyne.lippens@numericable.be

Wandeling door de begraafplaats van Vogelenzang

Deze begraafplaats werd ingehuldigd in 1954 en ligt ten noorden van de vallei van de Vogelzangbeek en de Meylemeersch vallei. De begraafplaats strekt zich uit over twintig hectaren en werd, net als een klassiek Frans park, geometrisch aangelegd. Het geheel wordt opgeluisterd met verschillende soorten planten en verfraaid met prachtige boomsoorten. De toegang beperkt zich tot de openingsuren, wat enigszins meer vrijheid biedt aan

de fauna. De begraafplaats is een uitverkoren broedplaats voor allerlei vogelsoorten.

Zestig grasperken zijn bestemd voor begraafplaatsen en vier anderen als eregrasperken. Allen zijn afgebakend met hagen. Voor de burgemeesters en mandatarissen van de gemeente wordt een apart grasperk voorbehouden.

Geleide bezoeken in het Frans
VZW Anderlechtensia - Vereniging voor Archeologie, Folklore en Geschiedenis van Anderlecht
Van Souststraat, 536/6 - T. 02 520 43 59
ginettedecorte@gmail.com - www.anderlechtensia.be

De Hall of Fame van Anderlecht

"Graffiti": een woord dat afschrikt, een woord dat meer en meer aficionados van muur en stadsschilderingen aantrekt. In Anderlecht ontstond deze beweging in de zomer van 1991, onder de brug van de Ring. Net zoals tal van gelijkaardige plekken ter wereld, wordt deze plek in 2000 omgedoopt tot de "Hall of Fame". In de graffiti kunst bestaan er twee grote tendensen: de kaligrafitti en fresco's. De gids vertelt u alles over de evolutie van deze wereldbekende kunstbeweging, bij ons en elders, over de technieken, een stempel op ons collectief geheugen.

Roger Avau - Josef Van Boterdaelstraat, 3/1
T. 0494 031 853 - rogeravau@gmail.com

De Groene wandeling in Brussel: Spoor n° 2: Anderlecht

Deze wandeltocht begint in de buurt van het Rad, langs de Aa sluis en loopt zo verder langs het kanaal van Charleroi langs de moestuinen en door het natuurrezervaat van de Vogelzangbeek.

Nadien kruist ze de vijvers van de Meylemeersch waar knotwilgen vreedzaam samenwonen met rietvelden. Verderop volgt ze het landbouwgebied van Neerpede, een toevluchtsoord voor allerlei watervogels. De wandeling eindigt in het Vijverpark, een modern park met vele waterplassen.

Van Erasmus tot Breughel, tussen stad en platteland

Uit het historisch centrum van Anderlecht vertrekt een wandeling naar het Pedepark tot het gehucht van Neerpede. Dit stukje platteland was een ware inspiratiebron voor kunstschilder Breughel. De tocht eindigt aan het Vijverpark.

Geleide wandelingen in het FR/NL
VZW Balades et Nature Hoekstraat, 21 1630 Linkebeek
T. 02 380 48 19 - 0478 50 36 58 info@baladesetnature.be
www.baladesetnature.be

Boottocht L'Anderlechtoise

Brussels by Water nodigt u uit om Anderlecht van op het kanaal te ontdekken tijdens een anderhalf uur durende boottocht langs het Kanaal Charleroi – Brussel via de sluis van Anderlecht.

Een unieke gelegenheid om kennis te maken met deze waterweg die uw gemeente doorkruist. U komt er alles te weten over de geschiedenis van dit kanaal, maar uiteraard ook over zijn toekomst en de belangrijke rol die hij speelt in de infrastructuur van de hoofdstad. De gids geeft wat uitleg over geschiedenis en aardrijkskunde, wat toelichting over de werking van de sluis, wat commentaar over de preventierol bij overstromingen ter hoogte van het Aa doorstroombekken om af te sluiten met een woordje over de toekomstplannen rond dit gebied.

**Geleide wandelingen in het FR / NL / EN
Brussels by Water (asbl - vzw)
Akenkaai, 2bis 1000 Brussel T. 02 203 64 06
www.brusselsbywater.be
Boekingcentrale Rivertours T. 02 218 54 60
info@rivertours.be – www.rivertours.be**

Natuurwandelingen in de Vallei van de Vogelzangbeek in Anderlecht

Jaarprogramma met natuurwandelingen zijn beschikbaar op de website Geleide wandelingen.

**Geleide wandelingen in het FR / NL
CCN Vogelzang CBN (asbl - vzw)
Generaal Jacqueslaan, 155 1050 Brussel T. 02 640 19 24
ccnvogelzangcbn@gmail.com
<http://users.edpnet.be/ccnvogelzangcbn>**

*Voor bijkomende informatie, zie hoofdstuk
Natuurverenigingen*

De Zenne en het Kanaal in Anderlecht

Ooit was de Zenne een aantrekkelijke en visrijke rivier, met landelijke kronkelingen en fraaie eilandjes. De gele iris bloeide er in overvloed en staat symbool van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Langs de oevers van deze rivier werden de eerste grondvesten van Brussel gelegd. Op het einde van de 19de eeuw werd de Zenne wegens sanitaire redenen en overstromingsgevaar volledig overwelfd. Men zou bijna durven stellen dat ze helemaal onzichtbaar is geworden!

Langs het kanaal en in de wijk van het Rad stroomt de rivier nog in openlucht. Zij heeft er haar “natuurlijke” kenmerken behouden met kronkelende en glooiende oevers. Dit is een ware ontdekkingstocht langs de Zenne en het Kanaal Charleroi – Brussel. Langs deze landelijke wandelwegen komt u alvast beide waterwegen tegen, elk met uiteenlopende functies, toekomstperspectieven en schakels die ze verbinden.

De Pedevallei in Anderlecht

De bron van de Pede of Neerpedebeek ligt in Sint-Martens-Lennik. Deze beek stroomt langs het gehucht van Vlazendaal alvorens ze ondergronds in de Zenne vloeit ter hoogte van het Klein Eiland.

Stroomafwaarts is het gebied volledig verstedelijkt. Stroomopwaarts echter heeft de streek een typisch landelijk karakter behouden, een Brabantse vlakte met hoeves, weilanden, boomgaarden en herbergen, een ware inspiratiebron voor Breughel.

Deze wandeling langs parken en op het plateland is een ontdekkingstocht door de vallei, een merkwaardig landschap aan de rand van Brussel.

De vallei van de Vogelzangbeek in Anderlecht

De Vogelzangbeek ontspringt in Vlezenbeek en vloeit naar Anderlecht achter het Erasmusziekenhuis om uit te monden in de Zuunbeek ter hoogte van het kanaal Charleroi – Brussel.

Hoewel het hoofdgebied van de Vogelzangbeek reeds deel uitmaakt van het natuurlijk erfgoed met een esthetische en wetenschappelijke waarde, werd het volledige gebied in mei 1999 erkend als Natuurreservaat dankzij de inzet van talrijke verenigingen. De diversiteit van de omringende landschappen is uiteraard van groot belang voor deze erkenning. Wandelwegen lopen door bos en moerasgebieden, door vochtig weilanden, door boomgaarden en graslanden. Al deze landschappen zijn schitterende voorbeelden van biodiversiteit, gebiedsbeheer, waterzuivering, groene wandelingen, ... elk thema wordt verbonden aan een element dat gezien, gehoord of beleefd kan worden.

**Geleide bezoeken in het FR / NL
VZW Coördinatie Zenne Akenkaai, 2bis – 1000 Brussel
T. 02 206 12 07 contact@coordinationsenne.be
www.coordinationsenne.be**

Het Park Stysteem in Anderlecht

Deze typische stadsvorm heeft zich vooral ontwikkeld in de jaren 50 – 60 met speciale aandacht voor zonneschijn, groen en ruimte. Nieuwe wijken werden aangelegd met doorlopende stadsparken. In deze buurten worden voetgangers en verkeer duidelijk gescheiden.

Anderlecht past deze visie toe voor de oprichting van haar nieuwe wijken: het Scherdemaalpark, de Vijverwijk, het Lemairepark, het minigolfterrein. De bestaande gebouwen werden vernieuwd en voorzien van groene ruimtes, paviljoenen voor de senioren en speelpleinen voor de kinderen.

Afspraak aan het Egide Rombauxplein, aan de ingang van het Astridpark.

Vogelzang in het park: de begraafplaats van Anderlecht

Deze 18 hectaren grote site heeft een echte parkstijl: 60 percelen begrenzen een helling, omringd met hagen. Het prachtige Oorlogsmonument sluit het perspectief tussen het ereperk en de militaire begraafplaats. Aan de grens met de vallei van de Vogelzang liggen de grafzerken van grote Anderlechtse industriemagnaten uit de vorige eeuw, prachtige grafstenen van onbetwistbare cultuurhistorische waarde.

Geleide wandelingen op maat in het FR / NL / EN / DU / SP
VZW Klare Lijn Dorpsstraat, 40
T. 02 520 83 93 – 0493 50 40 60

Het kanaal Charleroi Anderlecht en zijn oevers

Dit oude mijnkanaal werd ingehuldigd in 1832 maar heeft vooral bijgedragen tot de erkenning van Brussel als eerste industriestad van de 19de eeuw. Een groot slachthuis, verschillende fabrieken, brouwerijen en molens hadden zich in Anderlecht gevestigd en hebben destijds bijgedragen tot de economische welvaart. Maar hoe zit het vandaag? Welke zijn de toekomstperspectieven voor deze waterweg, de inzet voor de stad?

Geleide bezoeken in het FR
Anne Riebus T. 0477 90 40 48
anne.riebus@hotmail.com

Openlucht recreatie

KANO & KAYAK

Brusselse Roeivereniging
Veeweydekaai, 65 T. 0478 387 227
Roger Polspoel en 0478 934 835 (Cécile Mariet)
info@aviron-crb.be www.aviron-crb.be

BASKET

Openbare pleinen per wijk:

- GOEDE LUCHT** Severineplein
- KUREGEM** Grondelsstraat, Jorez Ruimte (metro Clemenceau)
- VIJVERS EN SCHERDEMAAL** Eugene Baiestraat
- HET RAD** Duivenmelkersstraat, Minister Wautersplein
- MOORTEBEEK & PETERBOS** de Sévignéstraat, Peterbospark
- VEEWEYDE** Gemeentestadion, Pedeplein

BEACH-VOLLEY

Inn'R'Green: 3 pleinen
Lenniksebaan, 1041 T. 02 527 84 95
innrgreen@hotmail.com www.innrgreen.be

PAARDRIJDEN

Paardenrijkschool Amazone: Paardrijden, individuele of groepslessen

Bietenstraat, 60 T. 02 522 19 41

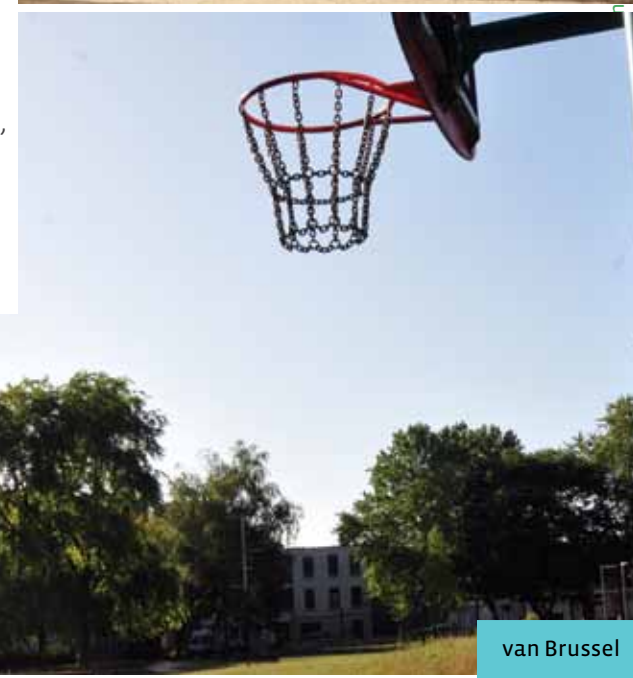
Pony Paradise: Paardrijden voor iedereen, hippotherapie

Kiekenstraat, 7 T. 0475 851 440

VOETBAL

Openbare pleinen per wijk:

- AUORE** Biestebroek (kanaal), Biestebroekkaai: 3 velden
- GOEDE LUCHT** Vruchtbaarheidstraat: 1 + 1 synthetisch veld
- BROEK** Voortstraat: 1 veld
- HISTORISCH CENTRUM** Victor Rauterstraat: 2 velden
Rustplein (metro Aumale): 1 synthetisch veld
- KUREGEM** Crickxpark (Emile Carpentierstraat): 1 synthetisch veld
- Jorez Ruimte** (metro Clemenceau): 1 synthetisch veld
- Dauwplein:** 1 synthetisch veld
- Jules en Edmond Miesseplein:** 1 synthetisch veld
- Liverpoolstraat:** 1 synthetisch veld
- VIJVERS** Dokter Lemoineaan: 1 veld
- HET RAD** Duivenmelkersstraat: 1 + 1 synthetisch veld
- PETERBOS** Peterbospark: 2 velden
- SCHERDEMAAL** Scherdemaalpark, J. Sibeliuslaan: 1 veld
Scherdemaalpark, Vrije Academielaan: 2 velden

GOLF

Koninklijke Vereniging Anderlecht Golf Club

Enige 18 holes baan in Brussel! Deze golfbaan ligt vlakbij het stadscentrum en strekt zich uit over 40 hectaren in de prachtige omgeving van Neerpede. Dit schitterende landschapspark, met bossen, struiken en planten, is uitgerust met talrijke bunkers en vijvers.

De club beschikt over een golfschool, een practice, een clubhouse met groot terras en ruime parking.

Schollestraat, 1 T. 02 521 16 87
info@golf-anderlecht.com www.golf-anderlecht.com

MINIGOLF

Toegankelijk voor iedereen, dagelijks in juli en augustus en tijdens het weekend in september.

Hoek van de Debussystraat en de Marius Renardlaan (Vijverswijk) T. 02 800 07 03

WANDELEN

Anderlecht is de plek bij uitstek voor wandelingen en wandeltochten, vooral dankzij al zijn parken en natuurreservaten (zie hoofdstuk 1 Stadsparken en hoofdstuk 3 seminatuurreservaten).

zie hoofdstuk Stadsparken en hoofdstuk seminatuurreservaten

U kan deze wandelroutes gratis downloaden via www.anderlecht.be/toerisme/fietsen-wandeltochten of een schriftelijke aanvraag indienen bij de dienst voor Toerisme van Anderlecht.

OMNISPORT

Mini – Mayfair Activiteiten voor de allerkleinsten vanaf 3 jaar (psychomotorische en ruimtespelletjes) en sportstages.

Neerpedestraat, 805 T. 02 522 79 92

Gezondheidsomloop (zie hoofdstuk Stadsparken en meer specifiek het Vijverpark en het Peterbosspark)

VISSEN

Kanaal : Tussen de sluis van Anderlecht en Drogenbos.

Vissoorten: baars, karper, snoek, zeelt en paling.

Voorwaarde: beschikken over een visvergunning voor het Brussels gewest, te koop in alle postkantoren.

PETANQUE

Inn'R'Green: 3 banen
Lenniksebaan, 1041 T. 02 527 84 95
innrgreen@hotmail.com www.innrgreen.be

55 openbare petanquebanen verspreid over de wijken:

AUORE (KANAAL) Biestebroekkaai: 2 banen

GOEDE LUCHT A. Bourgeoislaan: 1 baan
Sint-Bernadettekerk, Itterbeeksebaan, 432: 3 banen
Gezondheidsstraat: 1 baan
Hygiënestraat: 1 baan

HISTORISCH CENTRUM Victor Rauterstraat: 1 baan
Verzetsplein: 1 baan
Théo Verbeecklaan (hoek R. Henry): 1 baan
De Lindeplein: 2 banen
Astridpark: 2 banen

KUREGEM Crickxpark: 2 banen
Grondelsstraat: 2 banen

VIJVERS EN SCHERDEMAAL
Vijverpark (zijde Marius Renardlaan): 4 banen
Joseph Bracopslaan: 2 banen
Delwartstraat, 56: 1 baan
Scherdemaalpark (De Tollenaereplein): 3 banen

HET RAD Duivenmelkerspark
(Duivenmelkersstraat, 36): 2 banen
Lustplein: 2 banen
Resedastraat: 1 baan

MOORTEBEEK & PETERBOS De Sévignéstraat: 1 piste
Effortpark, Fénelonstraat: 1 baan
Pippenzjipestraat/Adolphe Willemysstraat: 2 banen
Adolphe Willemysstraat/ Adolphe Prinsstraat: 2 banen
Shakespearelaan: 2 banen
Peterbosspark (achter blok 4): 1 baan
Peterbosspark n° 1 (rechtover de blok): 1 baan
Peterbosspark (vóór blok 15 – langs de Maria Groeninckx-De Maylaan): 2 banen

NEERPEDE Bloeistraat (vóór de school): 1 baan

SCHEUT Scheutpark: 1 baan
Bospark: 3 banen
Zaadstraat: 1 baan

VOGELENZANG Britse-Soldaatlaan, 29: 3 banen

PING-PONG

Inn'R'Green: 1 tafel
Lenniksebaan, 1041 T. 02 527 84 95
innrgreen@hotmail.com www.innrgreen.be

SPEELPLEINEN

Zie hoofdstuk Stadsparken

ROLLER & SKATEBOARD

langs het kanaal

SKI & SNOWBOARD

Le Yeti Ski : open van september tot mei – vanaf 5 jaar.

Piste, skischool en snowboard op de kunstpiste - taverne.

Olympische Dreef, 11 T. 02 520 77 57

TENNIS

Corneille Barca Sportplein: 6 pleinen waarvan 3 binnenpleinen met tapijt en 3 buitenpleinen met gravel.

Lenniksebaan, 1015 T. 02 520 39 52
www.stgilles.irisnet.be

Inn'R'Green: 3 pleinen met gravel
Lenniksebaan, 1041 T. 02 527 84 95
innrgreen@hotmail.com www.innrgreen.be

Landelijke activiteiten

Bieten enz.

Deze moestuin strekt zich over 37 aren. Er worden allerlei groenten in volle grond geteeld en in de tuin staat ook een 7 aren grote serre. Het is een zeer ecologische kweek, zonder chemicaliën: geen meststoffen noch verdelgingsmiddelen. Deze moestuin is vooral bijzonder omwille van de boslandbouw, waar groenten groeien tussen rijen "laagstam" fruitbomen. Restauranthouders worden aan huis geleverd, maar particulieren kunnen elke woensdagnamiddag hun Brusselse mand komen ophalen, vol met verse en ecologische groenten.

Online bestellen kan ook:
www.eco-innovation.net/legumes-ecologiques
Koevijverstraat T. 0475 983 534 ou 02 527 20 29
betteravesenz@eco-innovation.net

Heymans Hoeve

De boerderij werd in 1985 aangekocht door het koppel Heymans – Van Hulle. De authenticiteit van de hoeve werd volledig bewaard. Het is vooral een melkvee en landbouwbedrijf met een kudde van 40 dieren en de akkerbouw van haver, tarwe, bieten en maïs. De eigendom strekt zich uit over 62 hectaren waarvan 42 op het gebied van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en 20 op het gebied van het Vlaams Gewest. De hoevewinkel is open op maandag, woensdag, vrijdag en zaterdag en biedt een uitgebreid gamma aan streekproducten, van melkproducten tot seizoensgroenten en fruit...

Neerpedestraat, 958 T. 02 527 03 64

Snoeck Hoeve

Deze vierkantshoeve is een stille getuige van de rijkdom van weleer. Vandaag kunnen bezoekers er aardappelen kopen.

Scherdemaalstraat, 241

Fruit-Time

Fruit-Time bestaat sinds 2011 en is open van juni tot september. Het is een origineel concept, waar u zelf frambozen, aardbeien en andere vruchten in de boomgaard plukt en weegt of zelf uw bloemboeket samenstelt. Meer dan 6.000 frambozenstruiken, 2.000 aardbeiplanten wachten op u ... netjes in de rij! Er groeien ook nog vier andere fruitsoorten: braambessen, zwarte bessen, rode bessen en bosbessen, een feest voor de smaakpapillen!

Appelboomstraat, 463b
info@fruit-time.be www.fruit-time.be

Natuurverenigingen

CCN Vogelzang CBN

Deze vereniging werd opgericht in 1995 en beheert het seminatuurreserveaat van de Vogelzang, dat zich uitstrekt over 25 hectaren. Van de lente tot de herfst organiseert de vereniging gratis geleide themabezoeken in de vallei van de Vogelzangbeek. Soms is de begeleiding in het Frans, soms in het Nederlands, soms in de twee talen. In de winter worden ook enkele beheernamiddagen georganiseerd. Het doel van deze bijeenkomsten is de bescherming van het milieu en van de biodiversiteit maximaal te promoten. De jaarkalender met alle bezoeken en beheernamiddagen is beschikbaar op de website.

Voor bijkomende geleide bezoeken in het Frans, gelieve rechtstreeks contact op de nemen met de gebrevetteerde natuurgids van de Belgische Natuurverenigingen op het nummer T. 0498 823 221.

Generaal Jacqueslaan 155 1050 Brussel
T. 02 640 19 24 ccnvogelzangcbn@gmail.com
<http://users.edpnet.be/ccnvogelzangcbn/>

Revalidatiecentrum van de VZW Koninklijk Belgisch Verbond voor de Bescherming van de Vogels (KBVBV)

Hoewel het revalidatiecentrum voornamelijk vogels opvangt, zijn alle gekwetste wilde dieren zoals zoogdieren of kikkers welkom. Elke patiënt krijgt de nodige zorgen toegediend zodat, met de beste overlevingskansen, hij zo snel mogelijk terug kan naar zijn eigen biotoop. De wachtdienst is beschikbaar tijdens het weekend voor dringende gevallen.

Veeweydestraat 43 T. 02 521 28 50
www.protectiondesoiseaux.be

Coördinatie Zenne

Deze VZW organiseert regelmatig sensibilisering, opleiding en informatieactiviteiten over het milieu in het Zennegebied. Zij stelt ondermeer boottochten, fietstochten en wandelingen voor langs de oevers van de Zenne en het Kanaal.

Akenkaai 2bis 1000 Brussel T. 02 203 07 09
www.coordinationsenne.be

Neerpede Blijft!

Neerpede, het platteland van het Pajottenland, ligt aan het uiterste westen van de gemeente Anderlecht, in de Pedev allei.

Het beslaat bijna een vierde van het totale grondgebied van de gemeente. Sinds jaren verdedigt deze vereniging het behoud en de ontwikkeling van het milieu in Neerpede. Zij organiseert regelmatig wandeltochten, hoevebezoeken of interessante geleide natuurwandelingen door Neerpede en omstreken.

T. 02 525 02 66 info@neerpede.org
www.ieb.be/-Neerpede-Blijft-asbl

Veeweyde – Koninklijke Maatschappij voor Dierenbescherming (KMDB)

De VZW werd opgericht in 1908 en is voornamelijk een opvangcentrum voor katten en honden. Andere dieren zijn echter ook welkom, zoals paarden, ezels, geiten, eenden, ganzen, kippen, cavia's, hamsters, konijnen, ... Het opvangcentrum verzorgt de dieren en tracht hen een nieuwe thuis te vinden.

Itterbeeksebaan, 600 T. 02 527 10 50
www.veeweyde.be
www.facebook.com/VeeweydeOfficiel

Groen en Blauw Huis & Natagora Natuurtuin

Deze tuin is een puzzelstukje van het Natuurnetwerk Natagora, dat sinds zijn ontstaan, constant blijft uitbreiden. Elke bewoner beheert zijn perceel met veel respect voor de natuur. Elk lid verbindt zich ertoe de ecologische plichten van het handvest na te leven.

Het netwerk telt zowel particulieren en groeperingen als ondernemingen of gemeentendiensten! Voor meer informatie, ga naar www.reseau-nature.be

Sinds de lente 2012 groeien en bloeien in de Natuurtuin van het Groen en Blauw Huis diverse inheemse en wilde dieren en plantensoorten. Dit is een didactische ruimte waar elke burger kan leren hoe de natuur te bevorderen, hoe bomen en struiken snoeien of hoe een balkon op te fleuren.

Ketelstraat, 1
Groepsbezoeken mits reservatie op:
maisonvertebleue@anderlecht.irisnet.be

Zonnebloem – Gewestelijk Centrum voor Ecologie Initiatie (GCEI)

Al twee jaar lang kunnen de leerlingen van Anderlecht genieten van natuuranimaties die meestal georganiseerd worden in het Katedasteel (Vogelzangstraat, 195) of in het Natuurreservaat van de Vogelzangbeek.

Terhulpensesteenweg, 199 1170 Watermaal-Bosvoorde
T. 02 675 37 30 www.tournesol-zonnebloem.be

Groene en blauwe terrasjes

Deze lijst is opgenomen in RestoPages.be sinds januari 2014, is niet beperkt en kan wijzigen in functie van de gegevens, openingsuren en dergelijke.

Historisch Centrum

Le Béguinage Restaurant: Franse keuken – zonnig terras op het Dapperheidsplein

Dapperheidsplein, 3 T. 02 523 08 44
www.restaurantlebeguinage.be

Friture René Restaurant: Belgisch-Franse keuken – terras op het Verzetsplein
Verzetsplein, 14 T. 02 523 28 76

Le Pavillon Taverne – Met terras op het Dapperheidsplein dat in 2013 na een peiling door TV-Brussel bekroond werd tot “tofste” terras van Brussel
Dapperheidsplein, 23 T. 02 521 20 43

La Ville de Bruges Bistro – zon en schaduwterras met prachtig uitzicht over het Dapperheidsplein
Dapperheidsplein, 29a T. 0477 97 97 27
www.lavilledebrugge.be – geen kredietkaarten

Kuregem

Le Cèdre du Liban Restaurant: Libanese keuken – rustige en zonnige tuin
Clemenceaulaan, 35 T. 02 527 38 73

La Grande Ecluse Restaurant: Franse keuken – binnentuin op het eiland
Poincarélaan, 77 T. 02 523 55 45

Het Rad

Les Régates Bistro – mooi terras langs het kanaal, vlakbij de Jachtclub
Veeweydekaai, 65 T. 02 522 42 47

Meir

Les Fameux Restaurant: Belgisch-Franse keuken met een Spaanse toets – mooie, rustige en zonnige tuin
Paul Jansonlaan, 82 T. 02 520 34 95
www.lesfameux.be

L'Inattendu Restaurant: Belgisch-Franse keuken – terras met uitzicht op het Astridpark
Meirplein, 4 T. 02 520 27 36
www.linattendu-restobar.be

Lounge Time Bistro: Terras aan de oevers van de grote vijver van het Astridpark
Koning-Soldaatlaan, 55 T. 0479 819 685
of T. 02 522 95 18 www.lounge-time.com

Meylemeersch

Inn'R'Green Bistro: kaart, buffet & formules – Groot terras midden in het groen
Lenniksebaan, 1041 T. 02 527 84 95 www.innrgreen.be

Moortebeek & Peterbos

Il Sipario Restaurant: Italiaanse keuken - Tuin
Ninoofsesteenweg, 675 T. 02 411 26 53

Neerpede

Châlet de la Pede Restaurant: Belgisch-Franse keuken – terras met adembenemend uitzicht over de vijver van het Regionaal Pedepark
Neerpede, 575 T. 02 521 50 54 www.chaletdelapede.be

La Bella Vita Restaurant: Italiaanse keuken – terras vlakbij het Regionaal Pedepark
Neerpedestraat 618 T. 02 523 06 60 www.labellavita-restaurant.be

Enkele hoeves omgebouwd tot gezellige herbergen

Op het platteland, net buiten de Brusselse stadsmuren, vond men vroeger heel veel melkerijen. Buiten de stad werden deze producten niet onderworpen aan accijnzen, zodat de bevolking er veel en vaak kwam kopen en verbruiken.

De Notelaar Taverne & Restaurant: typisch Belgische keuken – terras en grote landelijke tuin met kinderspeeltuin

Appelboomstraat, 463 T. 02 527 11 28 www.restaurant-denotelaar.be

De Pajot Restaurant: Belgisch-Franse keuken – twee mooie terrassen, een zon en een schaduw-terras, grote tuin met kinderspeeltoestellen

Appelboomstraat, 439 T. 02 523 21 24

In den Appelboom Taverne en Restaurant: Belgisch-Franse keuken – Zon en schaduwterras – tuin met kinderspeeltoestellen

Appelboomstraat, 401 T. 02 520 73 03 www.indenappelboom.be

Vogelenzang

Rond de ingang van de begraafplaats van Vogelenzang, met een centraal gelegen dodenmonument en laag reliëf, liggen enkele gezellige herbergen met terras.

Geniet van een prachtig uitzicht over de Britse-Soldaatlaan met een statige rij kastan-jebomen, die deel uitmaken van het erfgoed van merkwaardige bomen van het Brussels Hoofdstedelijk gewest. Bovendien werden bijna alle straten van de wijk Vogelenzang genaamd naar een bloem, die telkens mooi uitgebeeld wordt op de naambordjes, een project dat tot stand kwam in 2008 dankzij het Buurtcomité van Vogelenzang.

Toerisme Anderlecht Kapelaanstraat, 1-7 1070 Brussel
T. 02 526 83 65 toerisme@anderlecht.irisnet.be
www.anderlecht.be/toerisme Facebook: Tourism Anderlecht

Zin in een geleid bezoek? Bel of schrijf naar Toerisme Anderlecht. Zij stellen u een brede waaier aan geleide bezoeken voor en bezorgen u de contactgegevens van touroperators in Anderlecht

Op initiatief van de burgemeester bevoegd voor Toerisme, met de steun van het schepencollege van Anderlecht

Redactie Sabyne Lippens en Annick Dedobbeleer

Coördinatie Annick Dedobbeleer. Opdrachthouder voor Toerisme Anderlecht

Vertaling Your Pen BVBA

Fotorechten Gemeentebestuur van Anderlecht, Tourism Anderlecht (tenzij anders aangegeven)

Beschikbaar in dezelfde collectie:

- In de voetsporen van Jacques Brel in Anderlecht
- In de voetsporen van Maurice Carême in Anderlecht
- In de voetsporen van Lismonde in Anderlecht
- Kunst in de Anderlechtse metro
- De collegiale kerk van Sint-Pieter-en-Sint-Guido, stap voor stap
- De muurschilderingen van de collegiale kerk van Sint-Pieter-en-Sint-Guido in Anderlecht
- Sgraffitokunst in Anderlecht
- Geef ons muren! Dubrunfaut en Collier in Anderlecht
- Graffiti in Anderlecht en de Hall of Fame
- Het historisch centrum van Anderlecht
- De 11 musea van Anderlecht 1070 Brussel